

ТЕМА НОМЕРУ: ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАВО

Сергій Прилуцький,
доктор юридичних наук,
професор кафедри правосуддя
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Ольга Стрельцова,
кандидат юридичних наук, доцент,
докторант кафедри конституційного права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

УДК 342.41; 342.56

Модернізація статусу суддів: концепт взаємодії громадянського суспільства та держави в умовах конституційної реформи 2016 року

2 червня 2016 р. конституційною більшістю в 335 голосів Верховна Рада України ухвала Закон «Про внесення змін до Конституції (щодо правосуддя)». 24 червня 2016 р. Президент України його підписав, а вже

29 червня він був офіційно опублікований. Водночас 2 червня 2016 р. парламент ухвалив імплементаційний закон – нову редакцію Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

30 вересня 2016 р. зміни до Конституції України в частині правосуддя набули чинності, що ознаменувало початок нового етапу конституційного реформування судової системи України.

Важливим аспектом конституційних перетворень у сфері правосуддя є реформування конституційно-правового статусу суддів, внаслідок якого він зазнав значних змін. Ці зміни є неоднозначними, оскільки вони, з одного боку, підвищують рівень незалежності суддів, а з іншого навпаки – послаблюють цю ключову складову їх правового статусу.

Найважливішим досягненням є те, що на конституційному рівні встановлено незмінюваність суддів, яка не обмежена жодними випробувальними строками¹ перебування на посаді – ч. 5 ст. 126 Основного Закону дослівно закріплює: «суддя обіймає посаду безстроково».

Водночас законодавцем було змінено підхід до розмежування підстав для звільнення та припинення повноважень судді. На наш погляд, такий розподіл був здійснений із недостатнім врахуванням вимог наукової методології та обґрунтованості, внаслідок чого складно простежити раціональні критерії виокремлення цих підстав.

Нагадаємо, що у попередніх редакціях Конституції України (далі – КУ) повноваження судді припинялися лише в одному випадку – факту його смерті (ч. 6 ст. 126). В усіх інших випадках відбувалося звільнення судді з посади (ч. 5 ст. 126). Такий підхід вочевидь зумовлювався неможливістю розірвати юридичні відносини із суб'єктом за відсутності фізичного існування самого суб'єкта.

На даний момент підставами для звільнення судді є такі (ч. 6 ст. 126

Конституції України): 1) неспроможність виконувати повноваження за станом здоров'я; 2) порушення суддею вимог щодо несумісності; 3) вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді; 4) подання заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням; 5) незгода на переведення до іншого суду у разі ліквідації чи реорганізації суду, в якому суддя обіймає посаду; 6) порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна.

Водночас, повноваження судді припиняються у разі: 1) досягнення суддею шістдесяти п'яти років; 2) припинення громадянства України або набуття суддею громадянства іншої держави; 3) набрання законної сили рішенням суду про визнання судді безвісно відсутнім або оголошення померлим, визнання недієздатним або обмежено дієздатним; 4) смерті судді; 5) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо судді за вчинення ним злочину.

Аналізуючи як підстави для звільнення, так і підстави для припинення повноважень судді, складно вловити принцип, за яким проводилось їх розмежування. Адже, як видається, частина підстав, позначених законодавцем як підстави для звільнення судді з посади, насправді повинні були б мати своїм наслідком припинення повноважень (зокрема пункти 1, 4 і 5 мають більше відношення саме до припинення повноважень) і навпаки (зокрема пункти 2 і 5 більше тяжіють до звільнення).

На нашу думку, звільнення судді з посади має відбуватися вольовим владним актом конституційного ор-

¹ У попередніх редакціях ст. 126 Конституції України передбачалось, що судді обіймають посади безстроково, крім суддів Конституційного Суду України та суддів, які призначаються на посаду судді вперше, а згідно ст.128 встановлювалось, що вперше призначення на посаду професійного судді строком на п'ять років здійснювалось Президентом України. Всі інші судді, крім суддів Конституційного Суду України, обиралися Верховною Радою України безстроково, в порядку, встановленому законом.

гану, відповідно до якого суддя позбавляється не тільки владних повноважень, але й звання судді. Вбачається, що звільнення повинно бути реакцією на дії чи поведінку судді, які несумісні з цим високим званням. Припинення ж повноважень, як видається, не має позбавляти особу її правового статусу та звання судді. Більш того, припинені повноваження у певних випадках могли б бути поновлені чи пролонговані.

Варто звернути увагу і на те, що законодавець відмовився від такої підстави для звільнення судді з посади, як порушення суддею присяги (п. 5 ч. 5 ст. 126 КУ). Цей крок обумовлений спробою позбутися засилля проблем, що виникали у зв'язку з неоднозначним розумінням та тлумаченням інституту порушення присяги та не менш одіозною практикою його застосування. Натомість, законодавець своєю реформою ввів низку нових, подекуди не менш одіозних, підстав для звільнення та припинення повноважень судді, зокрема такі.

1. Вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді (п. 3 ч. 6 ст. 126 КУ).

2. Порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна (на нашу думку ця підстава охоплюється попередньою підставою для звільнення – нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді) (п. 6 ч. 6 ст. 126 КУ).

3. Повноваження суддів, призначених на посаду строком на п'ять років, припиняються із закінченням строку, на який їх було призначено (Розділ XV «Перехідні положення» п. 16-1). Дана норма істотно нівелює конституційну гарантію незалежності професійного судді – його незмінюваність, яка полягає у тому, що суддя обіймає свою посаду безстроково (ч. 5 ст. 126 КУ). Фактично політики скористалися моментом й отримали

додатковий важіль впливу на судову владу шляхом механічного «очищення» суддівського корпусу з метою вивільнення простору для нових суддів. Вбачається, що у правовій державі по закінченню випробувального п'ятирічного строку, суддя, якого не звільнили за вчинки чи поведінку, що дискредитують його статус та звання, має автоматично ставати незмінюваним.

4. Відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», має бути оцінена в порядку, визначеному законом. Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади (Розділ XV «Перехідні положення» п. 16-1). Дана підстава для звільнення судді тісно кореспондується із попередньою та викликає серйозні застереження. Зокрема, чому суддя із п'ятирічними повноваженнями, який пройде перевірку на відповідність займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики та доброчесності, в подальшому підлягає звільненню? У такому випадку виникає ще одне питання: як слід розцінювати те, що діючи на сьогодні судді гіпотетично вже пройшли відповідні перевірки, передбачені Законами України «Про очищення влади» (2014 р.) [1], «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» (2014 р.) [2], «Про забезпечення права на справедливий суд» (2015 р.) [3].

Як стверджує О. Філатов, саме в такий спосіб ставиться крапка навколо спекуляцій з приводу оновлення суддівського корпусу. Замість пропозиції звільнення всіх суддів передбачається цивілізований, правовий та дієвий механізм перезавантаження судової влади через індивідуа-

льне оцінювання суддів за критеріями компетентності, професійної етики та добросовісності. На думку політика, судді, які впевнені у своєму професіоналізмі та етичній поведінці, ті з них, хто може підтвердити чистоту джерел своїх доходів та майна, хто дотримується вимог антикорупційного законодавства, не матимуть жодних проблем із проходженням цієї процедури [4, с. 21]. Проте, сучасні реалії вітчизняної політико-правової практики навряд чи дають підстави для такого оптимістичного погляду.

Слід також зазначити, що у суддівській спільноті перспективи конституційних нововведень викликали неоднозначну реакцію. Зокрема, на думку Голови Верховного Суду України Я. Романюка, Закон України «Про судоустрій і статус суддів» (2016 р.) концентрує публічну увагу власне на постаті судді, загострює інтерес до способу життя суддів – як особистого, так і професійного. Відтепер судді будуть зобов'язані подавати ще дві окремі декларації – декларацію родинних зв'язків і декларацію добросовісності. Ці декларації будуть публічно доступними, а судді притягуватимуться до дисциплінарної відповідальності, якщо декларації не будуть подані чи будуть подані із запізненням. Крім того, на рівні закону закріплюється утворення так званої Громадської ради добросовісності з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України в проведенні кваліфікаційного оцінювання.

Головна ідея, якою обґрунтовуються такі пропозиції, – продовжує Я. Романюк далі, – це забезпечення громадського контролю над способом життя суддів, боротьба з корупцією та залучення громадськості до роботи органів у системі судоустрою. Ідея зовні, звісно ж, приваблива та одержує схвальні відгуки в суспільстві. Проте, Голова Верховного Суду України вбачає, що ці нововведення матимуть мізерну ефективність на практиці, наводячи ряд аргументів на обґрунтування своєї точки зору. По-

перше, судді вже давно щороку подають декларації про доходи та майно, у тому числі, і щодо членів сім'ї. Ці декларації є загальнодоступними, оприлюднюються та неодноразово перевіряються відповідними фіскальними органами. Наприклад, лише за минулий рік були здійснені дві таких перевірки. Якщо є потреба розширити зміст декларації, то можна це зробити зараз – перед впровадженням системи електронного декларування. Тому, – вважає Я. Романюк, – від двох додаткових, але по суті формальних декларацій, практичної користі буде мало. Радше їх можна розцінювати як штучне створення чергової підстави для притягнення суддів до відповідальності.

По-друге, у системі судоустрою функціонує самостійний орган – Вища кваліфікаційна комісія суддів України, яку сформовано відповідно до європейських стандартів. До складу Комісії входять представники громадянського суспільства, а її робота є прозорою і публічною. На офіційному сайті Комісії постійно оприлюднюється інформація з питань, які розглядаються щодо суддів і кандидатів на посаду судді. Кожен небайдужий може звернутися до Комісії та надати будь-які відомості про суддю чи кандидата. Комісія й сама вправі запитувати та одержувати інформацію, яка їй потрібна для роботи. Весь цей масив відомостей прискіпливо вивчається, аналізується та використовується в роботі. Тому необхідності створення окремого громадського органу для збору, перевірки та аналізу інформації щодо судді немає. Це повинно залишатися в компетенції державного органу – Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. При цьому громадськість і надалі повинна мати необмежене право надавати Комісії інформацію про суддів та кандидатів на посаду судді. І загалом, – підсумовує Голова Верховного Суду України, – теза про «залучення громадськості до роботи державних органів» нині перетворюється на такий собі розтиражований

штамп і використовується в багатьох реформаторських ініціативах швидше як «данина моді». Необхідно припинити подібну популістську риторичку в законотворчій діяльності та перейти виключно до зваженого й професійного підходу [5, с. 11].

Проте експерти та вчені-конституціоналісти висловлюють іншу точку зору. Зокрема О. Марцеляк слушно наголошує на тому, що навпаки «дуже важливо, щоб інститути громадянського суспільства, наукова громадськість більше говорили про ті проблеми, що виникатимуть під час реалізації судової реформи в Україні. Щоб у нас не було «уявного конституціоналізму» чи «конституційної графоманії», коли ми приймаємо зміни до Конституції, прекрасні закони, а питання конституціоналізації суспільства, суспільних відносин не вирішується» [6, с. 32].

Дійсно, позиція Я. Романюка не є безспірною, зважаючи на те, що він сам акцентує увагу на існуючих вадах в системі контролю за професійністю, дисципліною та доброчесністю суддів. Зокрема голова Верховного Суду України підтверджує, що існуюча система притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності є малоефективною. Переважна більшість суддів в Україні – це судді місцевих і апеляційних судів, скарги на діяльність яких розглядає єдиний на всю державу орган – Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Більш того, Комісія, крім власне цієї функції, здійснює велику кількість інших повноважень, не менш важливих, які так само потребують часу, зусиль та уваги. Повноважень не зменшується, а тільки додається, як от нещодавно – проведення первинного та поточного кваліфікаційного оцінювання суддів. В наслідок цього, члени Комісії подекуди фізично не спроможні впоратися з усіма питаннями однаково швидко. Тому зрозуміло, що на всі випадки дисциплінарних порушень суддів Комісія не здатна реагувати оперативним та ефективно одночасно. Ці фактори спри-

яють утверджують недоброчесних суддів у безкарності, а також розхолоджують інших суддів. Якщо порушення, хоч і дрібне, залишається без належного реагування, воно породжує наступні порушення. Зараз боротьба з корупцією в системі спрямовується здебільшого на посилення відповідальності порушника. Однак, цього недостатньо. Варто дещо змістити акценти. Не так тяжкість покарання, як його невідворотність повинна стати пріоритетом для подолання корупційних проявів [5, с. 11].

Виходячи з наведеного, вважаємо, що в нинішніх умовах безпосередня участь громадянського суспільства в процесі впровадження конституційних новацій щодо правосуддя, зокрема пряма громадська активність по виявленню недоброчесних суддів та притягненню їх до відповідальності, є вкрай важливою і має справляти життєдайний ефект для відродження чистоти правосуддя. Головне у цьому процесі, щоб громадський контроль не перетворювався на знаряддя політичних маніпуляцій над суспільною свідомістю, як одну з форм підриву незалежності суддів.

Як видається, відновлення та підтримка довіри суспільства до судової влади передусім залежить від дотримання її представниками норм професійної етики, – і саме це зумовлює таку пильну увагу до них з боку громадськості. Але водночас судді повинні поводитися доброчесно та відповідати за свою поведінку не тільки під час виконання своїх функцій і професійних обов'язків, а й в особистому житті. Унаслідок того, що громадськість наділяє суддів такими широкими повноваженнями й довірою, мають існувати певні заходи для притягнення їх до відповідальності, аж до звільнення із посади у випадках неналежної поведінки, яку неможливо виправдати.

Це особливо стосується корупційних діянь у сфері судочинства, які суттєво підривають віру громадськості в неупередженість та незалежність суду. В інших випадках нена-

лежної поведінки є доречним притягнення до кримінальної, цивільної або дисциплінарної відповідальності – залежно від характеру проступку [11].

5. У випадках реорганізації чи ліквідації окремих судів, утворених до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», судді таких судів мають право подати заяву про відставку або заяву про участь у конкурсі на іншу посаду судді в порядку, визначеному законом (Розділ XV «Перехідні положення» п. 16-1). Вбачається, що такий механізм реорганізації чи ліквідації судів набуває зручної форми впливу на суддів та створює передумови для звільнення неугодних суддів, що суттєво вплине на їхню незалежність загалом.

Фактично, в Розділі XV «Перехідні положення» та у п. 16-1 Конституції України (2016 р.) закладено додатковий люстраційний механізм з метою кадрового очищення судової влади, що викликає певне занепокоєння. Таке застереження можна було б розглядати як безпідставне, коли б світовій історії не були відомі приклади зловживань у цьому питанні. Для прикладу, в період реставрації абсолютизму у Франції кінця XVII – початку XVIII століть уряди в цій країні змінювались досить часто, а суди не завжди були віддалені від політики, що викликало невдоволення влад, які змінювали своїх попередників, а тому питання про очищення суддівської спільноти ставилося неодноразово. Наполеон I, Бурбони і Наполеон III заповзято очищали суди, тобто змінювали суддів, по закону незмінюваних. Це відбувалось як за допомогою адміністративних засобів, так і на підставі загальних розпоряджень, які підривали принцип незмінюваності. Так, за Наполеона I практикувалося закриття та перейменування судів, що фактично залишало суддів поза штатом.

Питання про очищення суддівського корпусу виникло і в часи Тре-

тої республіки, однак її очільники поставилась до принципу незмінюваності суддів більш обережно, ніж всі попередні уряди Франції. З 1870 р. почалась розробка цього питання у законодавчих установах Франції. Завершився цей процес лише 1 серпня 1883 р. ухваленням закону, який, не скасовуючи незмінюваність як принцип, надав уряду нетривалий час для видалення суддів, які не відповідали державним вимогам. На думку І. Фойницького, в цьому законі не можна не помітити нову перемену принципу незмінюваності і новий доказ того, що порушення його у Франції мало суто політичний характер [7, с. 221].

У цьому контексті, на думку експертів Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова (далі – Центру Разумкова), заперечення викликає доповнення до Розділу XV «Перехідні положення» Конституції (п. 16-1), відповідно до якого «упродовж двох років переведення судді з одного суду до іншого здійснює Президент України на підставі відповідного подання Вищої ради правосуддя». Компромісну позицію Венеціанської комісії [8] щодо цього пункту фахівці вважають необґрунтованою, оскільки, з їх погляду, дворічний термін є достатнім для того, щоб розставити на посади в судах «своїх людей», зберігши тим самим вплив на судову систему й надалі (така практика була досить поширеною за часів президентства В. Януковича) [9, с. 8].

Ще одним важливим питанням, що заслуговує на увагу в контексті реформування статусу суддів, є вимоги, що висуваються до суддів. Автори змін до Основного закону України відмовилися від конституційної категорії «професійний суддя», замінивши її на категорію «суддя», а також ліквідували інститут народних засідателів. З цього приводу І. Сліденко зазначив, що у разі позбавлення народу можливості здійснювати правосуддя через засідателів, відбудеться обмеження відповідного пра-

ва, передбаченого Конституцією у ч. 4 ст. 124, ч. 1 ст. 127 та ч. 2 ст. 129, а отже ст. 22 та 157 Конституції України, які не допускають звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод [10].

Новації торкнулися і регламентації суддівського цензу. З одного боку його було підвищено, зокрема:

- підвищено віковий поріг із 25 до 30 років та встановлено граничну межу, яка не повинна перевищувати шістдесят п'яти років;

- підвищено вимоги до стажу професійної діяльності у сфері права з трьох до, щонайменше, п'яти років;

- запроваджено новітні, досить оціночні та розширювальні вимоги, такі як компетентність та добросовісність.

Крім того, законодавець досить обачно ввів відсильну норму, яка встановила, що законом можуть бути передбачені додаткові вимоги для призначення на посаду судді, а для суддів спеціалізованих судів відповідно до закону можуть бути встановлені інші вимоги щодо освіти та стажу професійної діяльності.

Разом з тим, із Конституції України (ч. 3 ст. 127) зникла вимога до суддів про те, що вони повинні проживати в Україні не менш як десять років.

Однією із ключових змін стала реформа механізму формування суддівського корпусу. У ч. 1 ст. 128 встановлено, що призначення на посаду судді здійснюється Президентом України за поданням Вищої ради правосуддя в порядку, встановленому законом. Тим самим законодавець відмовився від: п'ятирічного випробування суддів, які призначалися вперше; поетапного формування складу суддів за участю різних гілок влади (перше призначення Президентом, подальше призначення парламентом). Також на заміну Вищій раді юстиції впроваджено модернізований орган під назвою Вища рада правосуддя.

Можна припустити, що в далекій перспективі даний механізм, у поєд-

нанні із засадою незмінюваності суддів, може зменшити політичний вплив виконавчої та законодавчої гілок влади на суддів під час їх добору та призначення на посади, мінімізувати політичні та корупційні складові цього процесу.

Проте беззаперечною реальністю вітчизняної судової системи є велика криза її легітимності. Низький рівень довіри з боку суспільства значною мірою обумовлений тим, що під час та після подій Революції Гідності деякі суди та судді стали відкритим інструментом репресій та розправ над громадянами, права яких вони мали захищати. Окремі суди відверто сприяли узурпації влади минулим режимом.

Тому, отримавши додаткові конституційні гарантії незалежності, судова влада має скористатися ними для підвищення рівня власної легітимності. Адже легітимність, як і незалежність не надаються автоматично; їх потрібно напрацьовувати та здобувати. Не останню роль у цьому процесі відіграє підзвітність судової влади, її відкритість для обґрунтованої критики, вміння вчитися на власних помилках і тим самим постійно вдосконалювати свою діяльність. І передусім – висока якість виконання професійних обов'язків найкраще гарантує легітимність і незалежність судової влади. Таким чином, незалежність і підзвітність не суперечитимуть, а скоріше доповнюватимуть одна одну.

Разом з тим важливо підкреслити, що суддя не повинен нести відповідальності за політику попереднього уряду або режиму. Судді не мають піддаватися критиці або притягатися до дисциплінарної відповідальності тільки через те, що вони дотримувалися законів, ухвалених попереднім режимом, за виключенням випадків, якщо вони недобросовісно й неправильно застосували закон [11].

Тим самим, реалії сьогодення свідчать, що без активного впливу громадянського суспільства на процес очищення влади, у тому числі

судової, від людей, що негідні управляти державою, ніяк не обійтися. Системна та послідовна громадська оцінка кандидатів на суддівські посади, а також оцінка доброчесності вже діючих суддів – важливий шлях до зародження насправді незалежної судової влади в Україні.

Список використаних джерел

1. *Про очищення влади*: Закон України // Відомості Верховної Ради. – 2014, № 44. – ст. 2041.
2. *Про відновлення довіри до судової влади в Україні*: Закон України // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 23. – ст. 870.
3. *Про забезпечення права на справедливий суд*: Закон України // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 18. – № 19-20. – ст. 132.
4. *Філатов О.* Основні новації конституційного етапу судової реформи / О. Філатов // IV судово-правовий форум «Судова реформа: стан та напрями розвитку». – 17–18 березня 2016 р. – Юридична практика, 2016. – 290 с.
5. *Романюк Я.* Судова реформа в Україні: погляд на ефективність правосуддя через призму соціальних потреб / Я. Романюк // IV судово-правовий форум «Судова реформа: стан та напрями розвитку». – 17-18 березня 2016 р. – Юридична практика, 2016. – 290 с.
6. *Марцеляк О.* Існують ризики у функціонуванні судової гілки влади у майбутньому / О. Марцеляк // Національна безпека і оборона. – 2016. – № 5-6. – С. 32. (108 с.)
7. *Фойницький І. Я.* Курс уголовного судопроизводства. Том I. / І. Я. Фойницький. – Санкт-Петербург, Изд. «Альфа», 1996. – 552 с.
8. *Висновок* Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) №803/2015 від 23-24 жовтня 2015р. «Щодо проекту змін до Конституції України в частині правосуддя», затвердженого Конституційною Комісією, 4 вересня 2015р. <http://vkksu.gov.ua/userfiles/doc/visnovok%2026.pdf>.
9. *Реформування конституційних засад судової влади* // Національна безпека і оборона. – №5-6 (163-164). – 2016. – С. 2-9. (108 с.)
10. *Окрема думка судді Конституційного Суду України Сліденка І. Д.* стосовно Висновку Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо правосуддя вимогам статей 157 і 158 Конституції України // Режим доступу. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/nd02d710-16/para2#n2...>
11. *Позиція* судової влади та її відносини з іншими гілками державної влади в умовах сучасної демократії: Висновок № 18 (2015) Консультативної ради європейських суддів. – м. Лондон, 16 жовтня 2015 року // Режим доступу. – [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/d9be0b8c122d5268c2257f0d00419b55/\\$FILE/Висновок_№18_\(2015\).pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/d9be0b8c122d5268c2257f0d00419b55/$FILE/Висновок_№18_(2015).pdf)

Прилуцький С. В., Стрельцова О. В. Модернізація статусу суддів: концепт взаємодії громадянського суспільства та держави в умовах конституційної реформи 2016 року

У статті аналізуються основні новації які принесла конституційна реформа 2016 року щодо правового статусу суддів України, а також їх вплив на подальший розвиток судової влади в державі.

Ключові слова: конституційна реформа, громадянське суспільство, статус суддів, судова влада.

Прилуцкий С. В., Стрельцова О. В. Модернизация статуса судей: концепт взаимодействия гражданского общества и государства в условиях конституционной реформы 2016 года

В статье анализируются основные новации которые принесла конституционная реформа 2016 года относительно правового статуса судей Украины, а также их влияние на последующее развитие судебной власти в стране.

Ключевые слова: конституционная реформа, гражданское общество, статус судей, судебная власть.

Priluckiy S., Streltsova O. Modernization of status of judges: conception of cooperation of civil society and state in the conditions of constitutional reform of 2016

In the article basic innovations are analysed which was brought by constitutional reform of 2016 in relation to legal status of judges of Ukraine, and also their influence on subsequent development of department judicial in a country.

Key words: constitutional reform, civil society, status of judges, department judicial.